

«Үйэ саас» кистэлэнгэрэ

Толордо: Макаров Алёша

3 кылаас үөрэнээччитэ

Салайааччы: Алексеева

Туяра Михайловна

Сунтаар 2014

Сыала: Уһун үйэлэнии кистэлэнэ – чөл олох буоларын дакаастааһын.

Соруктар:

1. Уһун үйэлээхтэр уонна чөл олох туһунан литератураны үөрэтии.
2. Хос эбээм – Николаева М.Н. олобун үөрэтии. Урууларбын билии.
3. Хос эбээм холобурунан уһун үйэлэнии кистэлэнин арыйыы

Гипотеза:

Уһун үйэлэниэххин баҕарар буоллаххына чөл олобу тутус.

Актуальность:

Уһун үйэлээхтэр тустарынан литература олус абыйах. Кинилэр тустарынан оҕолор, дьон – сэргэ билиэхтээхтэр уонна холобур оңостуохтаахтар.

Кириитэ

Учуонайдар этэллэринэн, киһи төрүүрүгэр 120 – 150 сыл олорорго программаланан төрүүр.

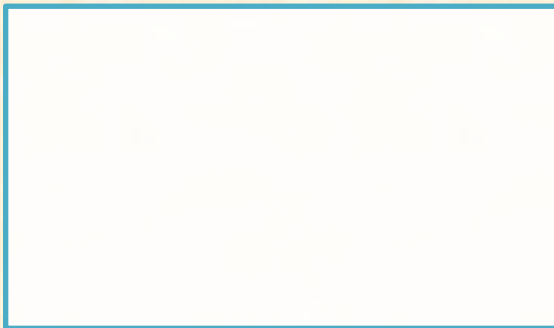
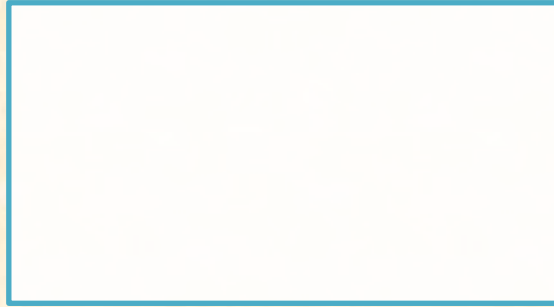
Ол эрэри кини итиннээбэр быдан абыах сыл олорор. Ол төрүөтэ: кыайан эмэтэниллибэт араас ыарыылар, экология эмсэбэлээһинэ, санаа баттыга уонна чөл олобу тутуспат буолуу.

Саха сирэ
уһун
үйэлээхтэр
олорор
уһун
сирдэрэ,
үйэлээхтэр

диэн – аар
кырдыаҕастар

6000
саастарыттан
сүлгүлээххэ
үөһө манна
сүүтүттэн

үөһө
саастаах,
республика
13 улуунугар -
23 кырдыаҕас
олорор.

2007 сыллаахха Аан дойдуга саамай кырдыаҕас киһи Эдьигээн улууһугар Хатылы нэһилиэгэр 1890 сыллааҕы төрүүх, Варвара Семенникова, ыам ыйын 22 күнүгэр 117 сааһын туолбут.

Билигин Саха сирин
аар кырдыаҕаа
Хаңалас улууһун
Нөмүгү нэһилиэгэр
114 саастаах
Лиханова Евдокия
Семеновна баар.

2003 сылтан
сабалаан
«Үйэ саас»
бэлиэ 70-тан
тахса киһиэхэ
туттарыллыбыт

.

**«Үйэ саастаах» мин эбээм – Николаева
Мария Львовна - Ньурба улууһун Хорула
нэһилиэгэр олорор.**

Хос эбээм 1914 сыллаахха тохсунньу 4 кунугэр үһүс оџонон төрөөбүт.

Ийэтэ – Терентьева Марфа Николаевна, аџата – Терентьев Лев Иннокентьевич.

Бииргэ төрөөбүттэр биэстэр.

Г өнө да 100 саастаах буоллар таах
олорорун сөбүлээбэт: иһит сууйар, ас
астыыр.

«Үйэ саас» кистэлэнгэрэ

- 1.Үлэлээ, хамсаа
- 2.Эт, балык, үрүн аһы аһаа
- 3.Утуйар кэмнэ – утуй, турар кэмнэ тур!
- 4.Куһаҕан дьаллыкка ылларыма
- 5.Сибиеһэй салгынна сырыт
- 6.сууна - тараана сырыт
- 7.үөрэ көтө сырыт
- 8.Олоххо тирэхтээх буол

Челт олохтоох буоллаххына **ҮЙЭ**

СААСТАНЫАҢ!

Мин хос эбээбинэн киэн туттабын! Эбээм
барахсан доруобай буоллун уонна өссө өр
олордун!

